

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Ndc/66/2023
Identifikačné číslo spisu:	1222204308
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1222204308.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky o návrhu navrhovateľky: X. F., rodená Y., narodená XX. G. XXXX, U., W. Č.. X, na ustanovenie opatrovníka zomrelému domnelému otcovi: F. F., narodený XX. H. XXXX, zomrelý XX. D. XXXX, naposledy bytom J. R. U., Q. Č.. XXX, aby ho zastupoval v konaní o určenie otcovstva proti opatrovníkovi zomrelého domnelého otca F. F., v spore o miestnu príslušnosť, vo veci vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 15Ncp/41/2023 a na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 15NcC/31/2023 a o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave, takto

rozhodol:

Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 15NcC/31/2023 j e p r í s l u š n ý Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave podľa § 6 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) majú za to, že vecne a miestne príslušným na prejednanie sporu o miestnu príslušnosť medzi Mestským súdom Bratislava II a Okresným súdom Pezinok je v danom prípade Krajský súd v Trnave a to z nasledovných dôvodov:

2. Krajský súd v Bratislave nespochybňuje (notorietu), že zákonodarca rozlišuje medzi „nadriadeným súdom“ a „súdom odvolacím“ (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. júla 2023, sp. zn. 1Ndc/12/2023) má ale za to, že nie je nadriadeným súdom Okresnému súdu Pezinok vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP vedených na súde prvej inštancie so sídlom tvoriaci obvod Krajského súdu v Trnave, Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre; v daných veciach Krajský súd v Bratislave nie je ani súdom spoločne nadriadeným Mestskému súdu Bratislava II a Okresnému súdu Pezinok.

3. V dôsledku zmeny zákona č. 161/2015 Z. z. zákonmi č. 150/2022 Z. z., č. 398/2022 Z. z., s účinnosťou od 1. júna 2023, vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP nie je kauzálna a funkčne príslušný Krajský súd v Bratislave rozhodnúť o odvolaniach vo veciach napadnutých na Krajský súd v Bratislave do 31. mája 2023; ani vo veciach napadnutých na Krajský súd v Bratislave po 1. júna 2023, v ktorých bolo podané odvolanie do 31. mája 2023. Zákonodarca nezveruje Krajskému súdu v Bratislave dokončiť konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023; vrátane súvisiacich konaní (obnova konania, rozhodnutie o príslušnosti, o námietke zaujatosti, o neodkladnom opatrení). Ustanovenie 396b CMP (procesný právny predpis v znení účinnom od 1. júna 2023) rieši len vecnú a miestnu príslušnosť súdu; nerieši kauzálnu ani funkčnú príslušnosť.

4. S účinnosťou od 1. júna 2023 zákonodarca zveril konanie vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP súdu so sídlom v meste Bratislava Mestskému súdu Bratislava II (§ 3 ods. 3 CMP v znení účinnom od 1. júna 2023) a jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V. V žiadnom právnom predpise v súvislosti so „súdnou mapou“ zákonodarca neurčil, že týmto súdom prvej inštancie vo vyššie označených konaniach je nadriadený súd Krajský súd v Bratislave (len) pre konanie o miestnej príslušnosti, o námietke zaujatosti, o obnove konania, o neodkladnom opatrení; resp. žeby zákonodarca vylúčil Krajský súd v Trnave z rozhodovania o miestnej príslušnosti, o námietke zaujatosti, o obnove konania, o neodkladnom opatrení, vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP. Je potom právne irelevantné, že Okresný súd Pezinok a aj Mestský súd Bratislava II patria do územného obvodu Krajského súdu v Bratislave (§ 3 ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. júna 2023), je tiež právne irelevantné, že Krajský súd v Bratislave je Okresnému súdu Pezinok odvolacím a aj nadriadeným súdom v inej právnej agende (trestnej, občianskoprávnej).

5. Pre úplnosť Krajský súd v Bratislave považoval za potrebné ešte uviesť, že najvyšší súd vyslovil jednoznačný právny názor (napr. v uznesení z 12. júla 2023 sp. zn. 1Ndc/12/2023) v tom, že súd príslušný na rozhodovanie o odvolaní vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP je Krajský súd v Trnave a nie Krajský súd v Bratislave a že slovné spojenie „nadriadený súd“ treba chápať vo funkčnom zmysle ako súd príslušný na rozhodovanie o odvolaní. Právny názor Krajského súdu v Bratislave je v súlade aj s ďalšími rozhodnutiami najvyššieho súdu vydanými v obdobných právnych veciach v rozhodnutiach z 26. októbra 2023 sp. zn. 2Ndc/38/2023; z 27. novembra 2023 sp. zn. 9Ndc/52/2023; z 27. novembra 2023 sp. zn. 9Ndc/60/2023; z 29. novembra 2023 sp. zn. 7Ndc/56/2023; z 30. novembra 2023 sp. zn. 5Ndc/52/2023.

6. Vzhľadom na uvedené Krajský súd v Bratislave zastáva názor, že vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP od 1. júna 2023, „v súvislosti so súdnou mapou“, je odvolací súd zároveň aj súdom nadriadeným; v tomto prípade je to Krajský súd v Trnave.

7. Podľa čl. 3 ods. 1 CMP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

8. Podľa čl. 3 ods. 2 CMP ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by prijal, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej

spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

9. Podľa § 5 CMP súd aj bez námietky skúma príslušnosť počas celého konania.

10. Podľa § 6 ods. 1 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov.

11. Podľa § 6 ods. 2 CMP ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

12. Podľa § 3 ods. 5 písm. b) CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

13. Podľa § 396b CMP konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

14. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Trnave a Krajskému súdu v Bratislave podľa § 6 ods. 2 CMP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci je dôvodný.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že vec bola pôvodne vedená na Okresnom súde Bratislava II, ktorý dňa 28. marca 2023 (č.l. 51B spisu) postúpil vec Okresnému súdu Bratislava III ako súdu príslušnému podľa ustanovenia § 273 CMP. V dôsledku „súdnej mapy“ s účinnosťou od 1. júna 2023 príslušným súdom so sídlom v meste Bratislava na konanie podľa Civilného mimosporového poriadku zostal Mestský súd Bratislava II (výkon súdnictva prešiel na Mestský súd Bratislava II) a vec na danom súde zostala vedená pod sp. zn. B3-37P/55/2023.

17. S odkazom na „súdnú mapu“ Mestský súd Bratislava II (č.l. 57 - 58 spisu) dňa 2. októbra 2023 postúpil vec Okresnému súdu Pezinok ako súdu príslušnému s odkazom na ustanovenie § 3, § 5, § 6, § 161 ods. 1, § 273 CMP.

18. Okresný súd Pezinok, na ktorom zostala vec vedená pod sp. zn. 51Ps/31/2023, nesúhlasil s postúpením veci a vec predložil svojmu nadriadenému súdu (v konaní podľa Civilného mimosporového poriadku) Krajskému súdu v Trnave (č.l. 64 spisu). Dôvodil § 396b CMP, § 18n ods. 2 písm. b), ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z.

19. Krajský súd v Trnave, na ktorom bola vec vedená pod sp. zn. 15Ncp/41/2023, postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave s odkazom na ustanovenie § 3 ods. 1, § 5, § 6 ods. 1, 2 CMP.

20. Najvyšší súd upriamuje pozornosť na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. mája 2010 sp. zn. III. ÚS 72/2010 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2010, v zmysle ktorého nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, ktorá zahŕňa aplikáciu abstraktných právnych noriem a to vzhľadom na špecifickú povahu konaní na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu.

21. Je nesporné, že funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je Krajský súd v Trnave (§ 3 ods. 5 písm. b) CMP). Nadriadený súd nie je v CMP ani CSP definovaný, no s prihliadnutím i na špecifickú povahu týchto konaní pri aplikácii vyššie citovaného ust. čl. 3 ods. 2 CMP (s poukazom na zachovanie princípov všeobecnej spravodlivosti a princípov, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov) možno dospieť k záveru, že i v tejto veci bude nadriadeným súdom Krajský súd v Trnave (kauzálny nadriadený súd). Opačný záver by sa priečil účelu súdnej reformy (popieral by jej zmysel). Tu treba mať na zreteli aj zachovanie plynulosti a rýchlosti konania. Nie je možné vykladať pojem nadriadený súd v danom prípade inak, než vychádzajúc z uvedených princípov.

22. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.